

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ОК 34 ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ СЕРЦЕВО-
СУДИННОЇ СИСТЕМИ**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Спеціальність **227 Терапія та реабілітація**

Освітня програма **«Фізична терапія»**

Психолого-природничий факультет

2025-2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 227 Терапія та реабілітація за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська.

Розробник: Антонюк-Кисіль Володимир Миколайович, доктор медичних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни :

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 22 « Охорона здоров'я»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання Не передбачено		Семестр	
		4-й	
		Лекції	
		20 год	
Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 4 Самостійної роботи – 7	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські	
		год	
		Лабораторні	
		20 год	
		Самостійна робота	
		80 год	
		Індивідуальні завдання	
		Не передбачені	
		Вид контролю	
		Екзамен	
Передумови для вивчення дисципліни: Нормальна анатомія людини; Нормальна фізіологія людини; Патологічна анатомія; Патологічна фізіологія; Пропедевтика внутрішніх хвороб; Науково-доказові основи практичної діяльності у фізичній терапії; Кардіологія.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Хвороби серцево-судинної системи посідають значне місце серед патологій внутрішніх органів і перше місце серед причин смертності у всьому світі. Тому профілактика, рання діагностика і ефективне лікування цих захворювань є важливим завданням для оздоровлення нації. Значне місце серед засобів профілактики і відновного лікування захворювань серцево-судинної системи займають методи і засоби фізичної терапії – ЛФК, фізіотерапія, масаж і природні фактори.

Метою є формування у здобувачів вищої освіти знань про клініко-фізіологічний вплив фізичних тренувань на серцево-судинну систему,

особливості фізичної реабілітації при різних захворюваннях серця, формування практичних вмінь і навичок щодо фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи.

Завдання: вивчення клініко-фізіологічного обґрунтування впливу фізичних тренувань на серцево-судинну систему, особливостей фізичної реабілітації при ішемічній хворобі серця, стенокардії, інфаркті міокарда, артеріальній гіпертензії, артеріальній гіпотензії, у хворих ішемічною хворобою серця, що перенесли операцію аортокоронарного шунтування, порушенні обміну речовин – ожирінні та цукровому діабеті, володіння практичними вміннями й навичками щодо фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи.

Мета дисципліни: Сформувати у майбутнього спеціаліста з фізичної терапії загальні і професійні компетентності, які дозволили б вирішувати практичні проблеми по відновленню стану здоров'я у хворих з патологією серцево-судинної системи.

Мета досягається набуттям здобувачами загальних (ЗК) і спеціальних (фахових) (СК) компетентностей.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК 04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування), і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю.

СК 05. Здатність під супервізією фізичного терапевта, ефективно реалізовувати програму фізичної терапії відповідно до функціональних можливостей пацієнта/клієнта.

СК 06. Здатність за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.

СК 08. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності, та популяризувати здоровий спосіб життя.

2. Очікувані результати навчання(ПР)

РН 10. Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування пацієнта/клієнта за Класифікатором функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 та визначати реабілітаційні інтервенції за Класифікатором медичних інтервенцій НК 026:2021.

РН 11. Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; оцінювати отриману інформацію.

РН 12. Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії під супервізією фізичного терапевта, уміти здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій та асоційованих з ними обмежень активності та участі.

РН 15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації.

РН 17. Проводити інструктаж та навчання пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів.

РН 18. Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинен:

знати:

- Питання клініко-фізіологічного впливу фізичних тренувань на серцево-судинну систему, особливостей фізичної реабілітації при ішемічній хворобі серця, стенокардії, інфаркті міокарда, артеріальній гіпертензії, артеріальній гіпотензії, у хворих ішемічною хворобою серця, що перенесли операцію аортокоронарного шунтування, порушенні обміну речовин – ожирінні та цукровому діабеті.

- Вклад українських вчених у становленні фізичної реабілітації при серцево-судинних захворюваннях.

- Питання охорони праці і техніки безпеки при роботі з обладнанням.

- Принципи роботи з джерелами знань: навчальною літературою, спеціальною науковою літературою, документами, довідниками, періодичною пресою.

- Основні принципи отримання, збору, аналізу, порівняння, систематизації і узагальнення інформації, практику підготовки інформаційних і науково-методичних матеріалів.

- Способи обробки, аналізу та представлення результатів, отриманих в процесі виконання досліджень. вміти:

- Ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

- Володіти різними засобами фізичної реабілітації при серцево-судинних захворюваннях та порушенні обміну речовин.

- На практиці застосовувати знання щодо засобів фізичної реабілітації при серцево-судинних захворюваннях, порушенні обміну речовин та їх поєднання.

- Використовувати навчально-лабораторне обладнання, технічні засоби навчання.

- Підготувати, здійснити постановку та проведення лабораторних робіт.

- Проводити лекційну і пропагандистську роботу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. “Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи”.

Тема 1. Клініко-фізіологічне обґрунтування впливу фізичних тренувань на серцево-судинну систему.

Механізми, що лежать в основі адаптації. Адаптація на різних рівнях. Сегментарні й асоціативні м'язи, пов'язані із серцем. Ланки фізіологічного захисту кровообігу. Креатинфосфатна система. Витривалість. «Аеробна продуктивність». Механізми адаптації при аеробному тренуванні.

Тема 2. Ішемічна хвороба серця. Термін «атеросклероз». Адекватні фізичні тренування. Основні завдання фізичних тренувань у профілактиці й лікуванні ІХС. Припустимі величини максимальної й мінімальної ЧСС при заняттях лікувальною фізкультурою. Тест Кеннет Купера. Нормативи ЧСС при максимальних й субмаксимальних фізичних навантаженнях. Показники ЧСС при різних рівнях споживання кисню залежно від віку й ступеня тренуваності обстежуваних. Показник — «подвійний добуток». Характеристика функціональних класів при ІХС (результати проб з фізичним навантаженням). Різні форми й засоби фізкультури, для вирішення завдань профілактики й лікування ІХС. Визначення швидкості ходьби відповідно до величини граничного навантаження. Орієнтовні дані ЧСС (уд./хв) при навантаженні 80, 70 і 60% максимальної аеробної продуктивності. Фактори впливу на діяльність серцево-судинної системи при виконанні фізичних навантажень. Гемодинамічні зміни під час фізичних навантажень. Тренування осіб зі слабкою фізичною тренуваністю й хворих

зі серцевою недостатністю. Чинники збільшення толерантності до тривалих аеробних навантажень. Показники адекватності фізичного навантаження під час заняття фізкультурою. Термін «стенокардія». Лікарняний період реабілітації стенокардії. Післялікарняний період реабілітації стенокардії. Тема 3. Інфаркт міокарда. Термін «інфаркт міокарда». Програма фізичної реабілітації хворих інфарктом міокарда. Стаціонарний етап реабілітації. Завдання лікувальної фізкультури на стаціонарному етапі. Вплив фізичних тренувань на серцево-судинну систему при інфаркті міокарда. Класифікація важкості стану хворих ІМ на стаціонарному етапі. Ускладнення ІМ у період стаціонарного лікування. Програма фізичної реабілітації хворих ІМ на стаціонарному етапі. Об'єм навантаження й види вправ, використовуваних на перших чотирьох сходах реабілітації (стаціонарний етап). Показання для переводу пацієнта з однієї сходинок реабілітації (стаціонарний етап) на наступну. Рівень фізичної активності пацієнта до моменту завершення стаціонарного етапу. Ходьба по східцях. Лікувальний масаж, фізіотерапія, працетерапія на стаціонарному етапі реабілітації. Позитивна реакція на фізичне навантаження. Ознаки невідповідності фізичного навантаження. Післястаціонарний період реабілітації хворих інфарктом міокарда. Завдання післястаціонарного етапу реабілітації. Класифікація важкості клінічного стану хворих ІМ (ФК) на етапі післястаціонарної реабілітації. Післястаціонарні ускладнення інфаркту міокарда. Програма фізичної реабілітації на санаторному (реабілітаційний центр, реабілітаційне відділення стаціонару) і амбулаторному етапах. Лікувальна гімнастика в санаторії. Тест ходьби тривалістю 6 хв. Алгоритм проведення фізичних навантажень у хворих зі серцевою недостатністю. Лікувальний масаж, фізіотерапія, механотерапія на санаторному етапі реабілітації. Поліклінічний етап реабілітації. Завдання ЛФК. Шляхи реалізації. Основний період довготривалих тренувань. Лікувальний масаж, фізіотерапія, механотерапія на поліклінічному етапі реабілітації. Диспансерний етап реабілітації.

Змістовий модуль 2. Фізична реабілітація при серцево-судинних захворюваннях та порушеннях обміну речовин.

Тема 1. Гіпертонічна хвороба.

Термін «артеріальна гіпертензія». Термін «ессенціальна гіпертензія». Термін «вторинна гіпертензія». Загальноприйняті критерії артеріальної гіпертензії. Концепція гнучкого граничного рівня АТ. Зміни АТ із віком. Основні фактори ризику розвитку артеріальної гіпертензії. Високий АТ ризик-фактор підвищеної захворюваності та смертності. Визначення рівня АТ відповідно до рекомендацій ВООЗ. Класифікація АГ залежно від ураження окремих органів-мішеней (ВООЗ). Хронічна гіпокінезія, провідна причина порушення адаптаційних резервів системи кровообігу. Інші фактори ризику розвитку артеріальної гіпертензії (вроджена генетична

обумовленість, перенесені захворювання й емоційні перенапруження). Стрес та артеріальна гіпертензія, психологічні типи людини. Загальна витривалість організму, ризик розвитку артеріальної гіпертензії. Багатофакторний механізм основа зниження АТ в результаті фізичних тренувань. Передбачувані механізми зниження АТ при тренуванні. Завдання ЛФК при гіпертонічній хворобі. Особливості ЛФК при гіпертонічній хворобі. Рекомендована частота пульсу при тренуючих навантаженнях для різних вікових груп при гіпертонічній хворобі. Лікувальна фізкультура при гіпертонічній хворобі I стадії. Лікувальна фізкультура при гіпертонічній хворобі II стадії Біг, ходьба та ізометричні напруження при артеріальній гіпертензії. Методика тренування молодих осіб страждаючих гіпертонічною хворобою та осіб старшого віку. Протипоказання до призначення ЛФК у хворих артеріальною гіпертензією. Методика проведення (послідовність виконання прийомів, методичні вказівки) масажу шийно-коміркової зони при гіпертонічній хворобі. Реакція з боку АТ.

Тема 2. Гіпотензія артеріальна.

Термін «артеріальна гіпотензія». Фізіологічна артеріальна гіпотензія. Патологічна артеріальна гіпотензія. Хронічна гіпотонія. Лікування патологічних станів, що супроводжуються хронічною артеріальною гіпотензією. Особливості дії ЛФК при артеріальній гіпотензії. Завдання ЛФК при артеріальній гіпотензії. Ізотонічні вправи при артеріальній гіпотензії. Методичні рекомендації застосування вправ в ізометричному режимі при артеріальній гіпотензії. Регулюючий вплив масажу при артеріальній гіпотензії. Методика масажу.

Тема 3. Реабілітація хворих ІХС, що перенесли операцію аортокоронарного шунтування.

Етапи реабілітації хворих ішемічною хворобою серця, що перенесли операцію АКШ. Абсолютні протипокази до проведення активного курсу фізичної реабілітації після АКШ. Рекомендоване фізичне навантаження у перші 2-3 тижні від початку фізичної активності після АКШ, тренувальне заняття. Метод непрямой калориметрії в спокої й при фізичному навантаженні. Градації фізичної активності й енергетичної вартості фізичних навантажень у хворих після операції АКШ. Визначення величини, тренувального навантаження. Оптимальний рівень енерговитрат залежно від виду фізичних навантажень. Лікувальна гімнастика у хворих ішемічною хворобою серця, що перенесли операцію АКШ. Тренування на велоергометрі хворих, що перенесли операцію АКШ. Дозована ходьба у хворих ішемічною хворобою серця, що перенесли операцію АКШ. Дозовані підйоми на сходинки сходів хворих, що перенесли операцію АКШ. Групи фізичної активності, рекомендований темп, тривалість дозованої ходьби й підйому по сходах у хворих, що перенесли операцію АКШ.

Тема 4. порушення обміну речовин. ожиріння.

Термін «ожиріння». Класифікація ожиріння. Оцінка ступеню вираженості ожиріння. Визначення індексу маси тіла. Оцінка ступеню ожиріння по величині індексу маси тіла. Оцінка ступеню ожиріння, вимір вмісту жиру в масі тіла пацієнта. Вміст жиру (%) у масі тіла в нормі й у повних людей. Форми локального жировідкладення. Відношення обхвату талії й стегон. Клінічна картина ожиріння. Зміни з боку різних органів і систем. Лікування ожиріння. Методи лікування ожиріння. Лікувальна фізкультура. Основні завдання ЛФК при аліментарному ожирінні. Форми ЛФК. Засоби ЛФК. Фізичні тренування аеробної спрямованості. Три критерії фізичних вправ, які використовуються з метою лікування хвороб, пов'язаних зі стресом («хвороби цивілізації», у тому числі й обмінні). Складання програми аеробіки при ожирінні. 1-й етап — медичне обстеження. Складання програми аеробіки при ожирінні. 2-й етап — визначення оптимального навантаження, що забезпечує тренувальний ефект. Складання програми аеробіки при ожирінні. 3-й етап — вибір найбільш підходящого аеробного навантаження. Побудова власного заняття при ожирінні. Розминка, аеробна фаза, силові навантаження, заключна частина. Умови щодо профілактики травм та попередження погіршення соматичного стану у пацієнтів із ожирінням. Методика масажу при ожирінні. Завдання масажу. Методичні вказівки до проведення масажу при ожирінні.

Тема 5. порушення обміну речовин. Цукровий діабет.

Термін «цукровий діабет». Форми діабету. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування цукрового діабету. Дієта. Лікувальна фізкультура при цукровому діабеті. Основна мета при лікуванні діабету засобами ЛФК. Засоби та форми ЛФК при діабеті. Протипоказання та відносні протипоказання до фізичного тренування у хворих із цукровим діабетом. Комплексне обстеження хворих діабетом для індивідуалізації програми фізичної реабілітації. Фізичні тренування при цукровому діабеті - ходьба, велоергометр, біг, біг на лижах, плавання, велосипед, тренажери імітуючі ходьбу, аеробні танці (гімнастика), ручний ергометр, тренажери з одночасною роботою рук і ніг («наїзник»). Профілактика гіперглікемії при фізичних тренуваннях. Профілактика гіпоглікемії при фізичних тренуваннях. Лікувальна гімнастика для стоп при цукровому діабеті. Методика масажу при діабеті. Завдання масажу. Показання. Протипоказання. Ділянки масажу при цукровому діабеті. Варіанти масажу. Масаж при ураженні верхніх кінцівок, нижніх кінцівок, уражені нервових стовбурів і суглобів. Прийоми масажу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем.	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	лек.	прак.	лаб.	інд.	с/р	усього	лек.	прак.	лаб.	інд.	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Клінікофізіологічне обґрунтування впливу фізичних тренувань на серцево-судинну систему.	8	2				6						
Тема 2. Задачі, принципи, етапи і організація фіз. терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.	8	2				6						
Тема 3. Методи контролю і оцінка ефективності фіз. терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.	10	2		2		6						
Тема 4. Фізіологічні механізми лікувальної дії засобів фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.	8			2		6						
Тема 5. Фізична терапія при атеросклерозі та ішемічній хворобі серця.	10	2		2		6						
Тема 6. Фізична терапія при інфаркті міокарда.	10	2		2		6						
Тема 7. Фізична терапія при ревматизмі, вадах серця та НК	10			2		8						

Тема 8. Фізична терапія при міокардитах і міокардіодистрофії.	8	2		2		4						
Разом за змістовим модулем 1	72	12		12		48						
Змістовий модуль 2.												
Тема 9. Фізична терапія при гіпертонічній хворобі.	12	2		2		8						
Тема 10. Фізична терапія при гіпотонічній хвороби і нейроциркуляторній дистонії.	12	2		2		8						
Тема 11. Фізична терапія при ендартеріїті.	12	2		2		8						
Тема 12. Фізична терапія при варикозному розширенні вен.	12	2		2		8						
Разом за змістовим модулем 2	48	8		8		32						
Усього годин	120	20		20		80						

6. Теми семінарських занять
не передбачено

7. Теми практичних занять
- не передбачено

8. Теми лабораторних занять

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1.	Аналіз методів і методик контролю стану здоров'я і ефективності фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної систем.	2
2.	Аналіз фізіологічних механізмів лікувального впливу фізичних	2

	вправ при захворюваннях серцево-судинної системи.	
3.	Складання програми фізичної терапії хворому ІХС 3-го функціонального класу на госпітальному етапі лікування.	2
4.	Складання програми фізичної терапії хворому інфарктом міокарда на госпітальному етапі лікування.	2
5.	Складання програми фізичної терапії хворому з недостатністю клапанів аорти і НК- II А степені на госпітальному етапі лікування.	2
6.	Складання програми фізичної терапії хворому міокардіодистрофією з НК-I степені на санаторному етапі лікування.	2
7.	Складання програми фізичної терапії хворому гіпертонічною хворобою II степені з НК-II А на госпітальному етапі лікування.	2
8.	Складання програми фізичної терапії хворому нейро-циркуляторною дистонією на санаторному етапі лікування.	2
9.	Складання програми фізичної терапії хворому ендартеріїтом на диспансерно-поліклінічному етапі лікування.	2
10.	Реабілітація хворих ІХС, що перенесли операцію аортокоронарного шунтування.	2
Усього:		20

9. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1.	Історія розвитку фізичної терапії в Україні	4
2.	Задачі і принципи фізичної терапії.	4
3.	Засоби фізичної терапії	4
4.	Організація ЛФК	4
5.	Принципи складання програми фізичної терапії	4
6.	Методики визначення толерантності хворого до фізичного навантаження	4
7.	Рівні діагностики кардіологічних хворих	4
8.	Фізіологічні механізми лікувальної дії фізичних вправ при хворобах серцево-судинної системи	4
9.	Класифікація і характеристика клінічних форм ішемічної хвороби серця	4
10.	Атеросклероз: етіопатогенез, діагностика, лікування, профілактика	4

11.	Етапи реабілітації хворих інфарктом міокарда	4
12.	Критерії адекватності комплексу ЛФК при інфаркті міокарда в залежності від класу важкості	4
13.	Клініка, етіопатогенез і діагностика гіпотонічної хвороби і нейро-циркуляторної дистонії	4
14.	Особливості фізичної терапії хворих з гіпертонічною хворобою в залежності від стадії захворювання	4
15.	Ендартеріт, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія	4
16.	Варикозне розширення вен, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія	4
17.	Міокардити: класифікація, етіопатогенез, клініка, діагностика	4
18.	Порушення гемодинаміки при різних вадах серця	4
19.	Протипоказання до призначення ЛФК у хворих артеріальною гіпертензією.	4
20.	Групи фізичної активності, рекомендований темп, тривалість дозованої ходьби й підйому по сходах у хворих, що перенесли операцію АКШ.	4
Усього:		80

10. ІНДЗ – не передбачені

11. Методи навчання.

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (лабораторні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

МО1 –екзамени;

МО2 –усне або письмове опитування;

МО4 –тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних робіт;

13. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

екзамен;

- модульний контроль;

- тести;

- захист лабораторних робіт;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК02.	Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.	РН 10.	Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування пацієнта/клієнта за Класифікатором функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 та визначати реабілітаційні інтервенції за Класифікатором медичних інтервенцій НК 026:2021.	МН 1,2,3,5, 6.	МО 1,4,7, 8.
ЗК 03.	Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	РН 18.	Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби,	МН 1,3,4,5.	МО 2,4,6,7,8.

			модифікувати поточну діяльність.		
СК 03.	Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.	РН 15.	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації.	МН 1,2,3,5, 6.	МО 1,4,7, 8.
СК 04.	Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування), і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю.	РН 11.	Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; оцінювати отриману інформацію.	МН 1,2,3,5, 6,7.	МО 1,2,4,7,9.

СК 05.	Здатність під супервізією фізичного терапевта, ефективно реалізовувати програму фізичної терапії відповідно до функціональних можливостей пацієнта/клієнта.	РН 12.	Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії під супервізією фізичного терапевта, уміти здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій та асоційованих з ними обмежень активності та участі.	МН 2,3,5,7.	МО 1,2,4,7,9.
СК 06.	Здатність за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.	РН 10.	Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування пацієнта/клієнта за Класифікатором функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 та визначати реабілітаційні інтервенції за Класифікатором медичних інтервенцій НК 026:2021.	МН 1,2,3,5, 6,7.	МО 1,2,4,7,8.
СК 08.	Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й	РН 17.	Проводити інструктаж та навчання пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів.	МН 1,2,3,5, 6.	МО 1,4,7, 8.

	опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності, та популяризувати здоровий спосіб життя.				
--	---	--	--	--	--

12. Критерії оцінювання результатів навчання.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	

74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за

участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота										
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				Сума
T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	T ₁₀	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Модульний контроль –5						Модульний контроль – 5				
Екзамен – 40										

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для лабораторних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Предмет, задачі та історія розвитку дисципліни.
2. Організація фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.
3. Засоби фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.
4. Принципи і методологія складання програми фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи на різних етапах відновного лікування.

5. Рівні діагностики кардіологічних хворих в процесі відновного лікування.
6. Методики визначення толерантності до фізичних навантажень.
7. Функціональні проби в кардіології.
8. Методи контролю і оцінки ефективності фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.
9. Фізіологічні механізми лікувальної дії фізичних вправ при хворобах серцево-судинної системи.
10. Атеросклероз, етіопатогенез, діагностика.
11. Фізична терапія хворих атеросклерозом.
12. Ішемічна хвороба серця (ІХС), клінічна класифікація, етіопатогенез, клініка, діагностика, функціональні класи.
13. Стенокардія: визначення, класифікація, клініка.
14. Фізична терапія хворих стенокардією.
15. Інфаркт міокарда: визначення, класифікація, патогенез, клініка, діагностика.
16. Ускладнення інфаркту міокарда.
17. Етапи реабілітації хворих інфарктом міокарда.
18. Характеристика функціональних класів (ФК) хворих інфарктом міокарда на госпітальному етапі реабілітації.
19. Ступені рухової активності хворих на інфаркт міокарда на госпітальному етапі реабілітації.
20. Завдання і засоби фізичної терапії на суворому ліжковому режимі хворих на інфаркт міокарда.
21. Завдання і засоби фізичної терапії на розширеному ліжковому режимі хворих на інфаркт міокарда.
22. Завдання і засоби фізичної терапії на палатному режимі хворих інфарктом міокарда.
23. Завдання і засоби фізичної терапії на вільному режимі хворих інфарктом міокарда.
24. Програма фізичної терапії хворих на інфаркт міокарда на госпітальному етапі в залежності від ступеня рухової активності і функціонального класу.
25. Тимчасові протипокази до призначення ЛФК хворим на інфаркт міокарда.
26. Критерії адекватності комплексу ЛФК у хворих на інфаркт міокарда.
27. Методи фізіотерапії на госпітальному етапі реабілітації хворих на інфаркт міокарда.
28. Покази і протипокази до переведення хворих на інфаркт міокарда на санаторний етап реабілітації.
29. Завдання і засоби фізичної терапії хворих на інфаркт міокарда на санаторному етапі реабілітації.
30. Програма фізичної терапії хворих на інфаркт міокарда в залежності від ступеня рухової активності на санаторному етапі.

31. Фізіотерапевтичні методи лікування хворих на інфаркт міокарда на санаторному етапі лікування.
32. Завдання і принципи фізичної терапії хворих на інфаркт міокарда на диспансерно-поліклінічному етапі реабілітації.
33. Основні види рухової активності хворих, що перенесли гострий інфаркт міокарда на диспансерно-поліклінічному етапі реабілітації.
34. Покази і протипокази до тривалих фізичних тренувань хворих, що перенесли гострий інфаркт міокарда на диспансерно-поліклінічному етапі реабілітації.
35. Ревматизм: визначення, етіопатогенез, клініка, діагностика, ускладнення.
36. Недостатність мітрального клапана, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
37. Мітральний стеноз: визначення, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
38. Аортальний стеноз: визначення, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія, ерготерапія.
39. Недостатність аортального клапана: стеноз: визначення, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
40. Міокардити: класифікація, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
41. Артеріальна гіпертонія: класифікація, етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
42. Регуляція артеріального тиску та патогенез артеріальної гіпертонії.
43. Фізична терапія хворих гіпертонічною хворобою в залежності від стадії захворювання.
44. Гіпотонічна хвороба і нейро-циркуляторна дистонія: етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
45. Ендартеріїт: етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
46. Серцево-судинна недостатність, етіопатогенез, класифікація, клініка, фізична терапія, ерготерапія.
47. Варикозне розширення вен: етіопатогенез, клініка, діагностика, фізична терапія.
48. Хронічна гіпокінезія, провідна причина порушення адаптаційних резервів системи кровообігу.
49. Інші фактори ризику розвитку артеріальної гіпертензії (вроджена генетична обумовленість, перенесені захворювання й емоційні перенапруження).
50. Стрес та артеріальна гіпертензія, психологічні типи людини.
51. Загальна витривалість організму, ризик розвитку артеріальної гіпертензії.
52. Багатофакторний механізм основа зниження АТ в результаті фізичних тренувань.
53. Передбачувані механізми зниження АТ при тренуванні.

- 54.Завдання ЛФК при гіпертонічній хворобі.
- 55.Особливості ЛФК при гіпертонічній хворобі.
- 56.Рекомендована частота пульсу при тренуючих навантаженнях для різних вікових груп при гіпертонічній хворобі.
- 57.Лікувальна фізкультура при гіпертонічній хворобі I стадії.
- 58.Лікувальна фізкультура при гіпертонічній хворобі II стадії
- 59.Біг, ходьба та ізометричні напруження при артеріальній гіпертензії.
- 60.Методика тренування молодих осіб з гіпертонічною хворобою та осіб старшого віку.
- 61.Протипоказання до призначення ЛФК у хворих артеріальною гіпертензією.
- 62.Лікування патологічних станів, що супроводжуються хронічною артеріальною гіпотензією.
- 63.Особливості дії ЛФК при артеріальній гіпотензії.
- 64.Завдання ЛФК при артеріальній гіпотензії.
- 65.Ізотонічні вправи при артеріальній гіпотензії.
- 66.Методичні рекомендації застосування вправ в ізометричному режимі при артеріальній гіпотензії.
- 67.Передбачувані механізми зниження АТ при тренуванні.
- 68.Завдання ЛФК при гіпертонічній хворобі.
- 69.Особливості ЛФК при гіпертонічній хворобі.
- 70.Припустимі величини максимальної й мінімальної ЧСС при заняттях лікувальною фізкультурою для профілактики й лікування серцево-судинних захворювань.

18. Рекомендована література

Основна:

1. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник/ Магльований А., Мухін В., Магльована Г. – Львів, 2006 – 150с.
2. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник/ А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Е. Прокопчук. – К.: Медицина, 2006- 248с.
3. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник / За ред. Л.О. Вакуленко, В. В. Клапчука. – Тернопіль : ТНПУ, 2010. – 234с.
4. Швед М. І; Левицька Л. В. Сучасні технології та методи кардіореабілітації – Київ.: Видавничий дім «Медкнига», 2016. – 144с.
5. Швед М. І.; Левицька Л. В. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. – Київ.: Видавничий дім «Медкнига», 2015. – 152с.

Додаткова:

1. Григус І.М., Брега Л.Б. Фізична терапія в кардіології: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2018. 268 с.
2. Жарінов О. Й., Куць В.О., Тхор Н.В., Навантажувальні проби в кардіології: навчальний посібник. – К.: Мед світу, 2006.- 89с.
3. Панасюк Є. М., Ютанов В. І., Жарінов О. Й., Корнілова Н.П., Середюк Н.М., Фізіологія і патологія системи кровообігу/ за ред. чл. НАН і АМН України В.О. Боброва. – Львів. : «Світ», 1997.- 177с.
4. Реабілітація хворих на інфаркт міокарда/ Швед М.І., Левицька Л.В., Коваль В.Б. і співавт// Методичні рекомендації. – Тернопіль, 2011. – 54с.
5. Реабілітація хворих ішемічною хворобою серця на диспансерно-поліклінічному етапі / Натяженко В.З., Швед М.І., Левицька Л.В. і співавт. // Методичні рекомендації, - Тернопіль, 2011.- 72с.
6. Серцево-судинні захворювання. Класифікація стандарти діагностики та лікування / за ред. акад. В.В. Коваленка, проф. М.І. Лутая, проф. Ю.М. Сіренка, проф. О.С. Сичова. – К.: Асоціація кардіологів України, 2018. – 223с.

19. Інформаційні інтернет-ресурси

1. <https://library.rshu.edu.ua/>
2. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/2660>
3. <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f0eba5f4-bcd8-415a-b35c-84b4986a0976/content>
4. <https://ep3.nuwm.edu.ua/14454/1/%D0%A4%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F%20%D0%B2%20%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97.pdf>
5. <https://eprints.kname.edu.ua/63337/1/2022%2025%D0%9D%20%D0%A1%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%2C%20%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf>
6. <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-nauk-dos/article/view/7295>